

Innhold

Forord av biskop Gunnar Stålsett	9
Introduksjon	15
Innledning	19
Seksuelle overgrep mot barn – vil vi se – orker vi å se?	20
En rettssak kan være en risiko	23
Trekker anmeldelsen tilbake	25
Fysiske funn – fysiske bevis	26
Hvem har ansvaret?	27

DEL 1

Kapittel 1 Hvem begår seksuelle overgrep mot barn?.....	33
<i>Hva er seksuelle overgrep?</i>	
Definisjon.....	33
Kyssing, slikking, suging.....	34
Beføling	35
Blotting.....	35
Seksuelle overgrep uten berøring.....	37
Onani.....	37
Grove seksuelle overgrep.....	38
Pornografi: video, filmer og blader.....	39

Seksuelle overgrep mot barn på Internett	39
Chatting på nettet	40
Kapittel 2 Myter og virkelighet	41
Lyver barn om seksuelle overgrep?	42
Barnets skyld?	47
Noen menn skremmes fra kroppskontakt med barn	48
Omfang	49
«Barn glemmer så lett»	53
Kapittel 3 Hvem begår seksuelle overgrep mot barn?.....	55
Også barn kan begå seksuelle overgrep	60
Er noen barn mer utsatt enn andre?	61
Søsken-incest	62
Kapittel 4 Signaler barn kan gi	65
Snakk med barnet	65
Magefølelse	70
Ikke si det til noen	71
Vage signaler.....	72
Regresjon.....	74
Mareritt	74
Depresjon og tristhet.....	75
Atferdsendring	75
Seksuell utagering.....	76
Ikke all seksualitet er tegn på overgrep	76
Barnets forhold til egen kropp.....	77
Konsentrasjonsvansker eller det motsatte	78
Det veldig stille eller veldig aktive barnet du ikke forstår deg på.....	79
Uttrykksløse, mimikkfattige barn og det barnet som alltid smiler og er glad	79
Angst, dårlig selvbilde, ønske om å dø, dissosiere	80
Kroppslige (somatiske) tegn.....	80
Problemer med munnen/tennene. Problemer hos tannlege.....	81
«Vanskelige» barn	82

Kapittel 5 Senskader/senvirkninger	85
Tap av tillit	86
Skyld og skam	87
Problemer med egen seksualitet	88
Prostitusjon	89
Rusmisbruk	89
Kriminalitet	90
Kroppen ødelagt	90
Spiseforstyrrelser/spiseproblemer	90
Selvskading	91
Selvmordsforsøk og selvmord	92
Andre senskader	93
Hemmeligholdelse	94
Kapittel 6 Er det mulig å forebygge?	97
Barn og seksualitet – hva er vanlig og forventet?	97
Ord for kjønnsorganer	98
Doktorleker	98
Kanskje klarer vi ikke å forebygge det første overgrep, men kanskje det andre. Hvor mye kan barn vite om hva som kan skje?	101
Spør barnet	102
Respekt for barnet	103
Gode og vonde hemmeligheter og berøringer	105
Når du spør, må du våge å ta imot svaret!	109
Hvorfor sier ikke barnet noe	110
Barna klarer oftest ikke å stoppe overgrepene	112

DEL 2

Kapittel 7 Hva gjør jeg når jeg er bekymret for et barn?	115
Hva kan jeg gjøre? Hvem skal jeg snakke med?	116
Støttesenter mot incest og seksuelle overgrep	118
Tverretatlige grupper/kompetansesenter/konsultasjonsteam	119
Barnevern, politi, PPT, BUP og andre	119
Statens Barnehus	121
Fremdriftsplan	122

Loggbok.....	123
Bekymringsmelding/rapport til barnevernet	124
Hva er barnevernets jobb i disse sakene?.....	126
Kapittel 8 Når mor eller far mistenker den andre forelderens	131
Følelse av maktesløshet	133
Pålagt samvær med en man tror har begått seksuelle overgrep.....	135
Dom er ikke det viktigste.....	140
Barnet må flytte til den man mistenker begår incest	141
Når barnevernet har undersøkt og politianmeldt.....	141
Avhør	142
Å være vitne	143
Utfallet av en sak er ikke barnets skyld.....	144
Sorg.....	145
Store barn og ungdommer	146
Hvordan kommer det til å gå med dem vi ikke så?.....	147
Avslutning og oppfordring	147
Litteratur og adresser	151
Etterord av Eli Rygg	159